

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

15 Δεκεμβρίου 2015

Αριθμ. Πρωτ.: 202792/46983/2015

Πληροφορίες: Αιμιλία Λιάσκα
Αικατερίνη Φλιάτουρα

Προς: Βλέπε Πίνακα αποδεκτών

Σχετικά:

1. Το υπ' αρ. 41475/5.11.15 (εισερχόμενο ΣτΠ) ενημερωτικό σημείωμα της Δ/νσης Προστασίας Βιοποικιλότητας του Υ.ΠΕ.ΕΝ. με τα συνημμένα αυτού.
2. Τα υπ' αρ. 42498/12.11.15 (εισερχόμενο ΣτΠ) πρακτικά συνάντησης του ΣΥΓΑΠΕΖ με την εταιρία *****.
3. Το υπ' αρ. οικ. 733/16.11.15 έγγραφο του ΣΥΓΑΠΕΖ
4. Το υπ' αρ. οικ. 743/18.11.15 έγγραφο του ΣΥΓΑΠΕΖ
5. Τα υπ' αρ. οικ. 756 & 759 /30.11.15 έγγραφα του ΣΥΓΑΠΕΖ

Θέμα: Παρατεταμένη παράνομη αποθήκευση υδραργύρου στις αποθήκες της ***** στον Ασπρόπυργο Αττικής

Κυρίες και Κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο διαμεσολάβησης της με αρ. φακέλου 202792/15 υπόθεσης σχετικά με την «Παρατεταμένη παράνομη αποθήκευση υδραργύρου στις αποθήκες της **** στον Ασπρόπυργο Αττικής» με το υπ' αρ. 202792/33374/8.9.15 έγγραφό του πρότεινε τη διοργάνωση σύσκεψης με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες στοχεύοντας στην πληρέστερη ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων επί του θέματος.

Σε συνέχεια αυτού, στις 22.10.15 πραγματοποιήθηκε η σύσκεψη όπου παρευρέθησαν εκπρόσωποι της Δ/νσης Προστασίας Βιοποικιλότητας, εδάφους & Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του ΣΥΓΑΠΕΖ και του Γενικού Χημείου του Κράτους. Επίσης, είχαν προσκληθεί και οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, οι οποίοι ωστόσο δεν παρευρέθησαν.

Στο πλαίσιο της συνάντησης διευκρινίστηκαν κρίσιμα εκκρεμή ζητήματα, ενώ παράλληλα συζητήθηκαν προτάσεις για την επίλυση της υπόθεσης επί των οποίων οι υπηρεσίες δεσμεύτηκαν να συνεργαστούν για την υλοποίησή τους. Ειδικότερα:

1. Αποσαφηνίστηκε ότι το φορτίο που βρίσκεται παράνομα αποθηκευμένο στους χώρους της ***** είναι απόβλητο και όχι προϊόν. Η συγκεκριμένη διευκρίνιση στηρίχτηκε στα εξής δεδομένα:
 - στις διατάξεις της Οδηγίας 2008/98/EK και του Κανονισμού 1013/06 και ειδικότερα στον ορισμό της έννοιας «απόβλητο».
 - στα γερμανικά έγγραφα που παρουσιάστηκαν από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως προϊόν αλληλογραφίας των Ελληνικών και Γερμανικών Αρχών. Πιο συγκεκριμένα, τόσο στο αρχικό έγγραφο των Γερμανικών αρχών (*Ιούλιος 2014*) όπου περιγράφεται το είδος της δραστηριότητας της γερμανικής εταιρείας παραγωγής ****, όσο και στα τελευταία γερμανικά έγγραφα, το φορτίο αναγράφεται ως απόβλητο.
 - στο αρ. 28 του Κανονισμού 1013/06 «Διαφωνία σε θέματα ταξινόμησης», όπου προβλέπεται ότι «*Εάν οι αρμόδιες αρχές αποστολής και προορισμού δεν μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με την ταξινόμηση όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ αποβλήτων και μη αποβλήτων, το αντικείμενο της διαφωνίας αντιμετωπίζεται ως απόβλητο...*».
2. Διευκρινίστηκε ότι η επιστροφή του αποβλήτου στη Γερμανία είναι μονόδρομος. Στην Ελλάδα δεν υπάρχει κατάλληλα αδειοδοτημένος χώρος αποθήκευσης ούτε μεταφοράς αποβλήτου υδραργύρου.
3. Η πτώχευση και εν συνεχείᾳ παύση λειτουργίας της παραγωγού εταιρίας ***** οδήγησε στην ανάληψη δράσης για την επίλυση του ζητήματος από τις αρμόδιες Γερμανικές Αρχές και συγκεκριμένα από το κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, όπου βρίσκεται ο εν δυνάμει χώρος αποθήκευσης.
4. Από τη διακρατική αλληλογραφία προκύπτει η έγγραφη δέσμευση των Γερμανικών Αρχών για αναζήτηση πόρων με στόχο την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιστροφής του αποβλήτου στη Γερμανία.
5. Κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η ασφάλεια συσκευασίας του αποβλήτου τόσο κατά το χρόνο της προσωρινής αποθήκευσής του στην Ελλάδα όσο και κατά τη μεταφορά του στη Γερμανία. Πρόκειται για ζήτημα που απασχολεί έντονα τις Αρχές καθώς εκκρεμεί η πιστοποίηση της καταλληλότητας της συσκευασίας κατά UN, γεγονός που ενδεχομένως θα δυσχεράνει τη μεταφορά του αποβλήτου στην παραγωγό χώρα. Τονίστηκαν ιδιαίτερα οι προδιαγραφές που καθορίζει η KYA 28745/895/E103/2.5.13 (*ΦΕΚ 114 Β/2.5.13*) σχετικά με την προσωρινή αποθήκευση μεταλλικού υδραργύρου το οποίο θεωρείται απόβλητο για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του έτους.
6. Το ΣΥΓΑΠΕΖ ενημέρωσε για την άμεση πρόθεσή του να καλέσει την *****, στο πλαίσιο εφαρμογής του Π.Δ/ 148/2009, για τη λήψη μέτρων σχετικά με την ασφαλή αποθήκευση του αποβλήτου υδραργύρου για όσο χρονικό διάστημα παραμείνει στους χώρους της. Προς τούτο ανέφερε ότι πριν την υπόδειξη συγκεκριμένων μέτρων θα καλέσει την εταιρία να συζητήσουν από κοινού σε μία προσπάθεια αμοιβαίας συνεννόησης.
7. Οι Υπηρεσίες του Υπουργείου (*Δ/νση Βιοποικιλότητας και το ΣΥΓΑΠΕΖ*) ενημέρωσαν για τη σύνταξη και αποστολή εγγράφου προς το Υπουργείο

Εξωτερικών με το οποίο θα ζητηθεί η συνδρομή του για τη διευκόλυνση και επίσπευση της επίλυσης των διακρατικών ζητημάτων.

Σε συνέχεια της πραγματοποιηθείσας σύσκεψης ο Συνήγορος έλαβε τα υπό στοιχεία 1 έως 5 σχετικά έγγραφα από τα οποία προκύπτουν εν συντομίᾳ τα εξής:

Με το υπό στοιχείο 1 σχετικό, η Δ/νση Προστασίας Βιοποικιλότητας του Υ.Π.ΕΝ. παρέδωσε το από 16.10.15 Ενημερωτικό Σημείωμα με θέμα «Παράνομες μεταφορές υδραργύρου από τη Γερμανία στην Ελλάδα» στο οποίο καταγράφονται λεπτομερώς το ιστορικό και οι έως τότε ενέργειες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών για το θέμα. Παράλληλα, η εν λόγω υπηρεσία απέστειλε αντίγραφα των στοιχείων του φακέλου που διαθέτει για την υπόθεση. Σημειώνεται ότι στο ανωτέρω Ενημερωτικό αναφέρεται, μεταξύ άλλων, η πραγματοποίηση συνάντησης με την εταιρία ***** προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητά της να αναλάβει την αποθήκευση των ποσοτήτων υδραργύρου, καθώς και να εμπλακεί στη διαδικασία επιστροφής των αποβλήτων στη Γερμανία, δίχως ωστόσο να καταλήγει σε συγκεκριμένη απόφαση.

Με το υπό στοιχείο 2, το ΣΥΓΑΠΕΖ απέστειλε στην Αρχή τα πρακτικά συνάντησης με την εταιρία *****, στο πλαίσιο ανάληψης δράσης για άμεση απειλή περιβαλλοντικής ζημίας, τηρώντας τη δέσμευσή του κατά τη σύσκεψη ότι θα προβεί άμεσα στις απαραίτητες ενέργειες για τον καθορισμό του πλαισίου ασφαλούς αποθήκευσης των αποβλήτων του υδραργύρου στους χώρους της εταιρίας.

Με το υπό στοιχείο 3, το ΣΥΓΑΠΕΖ ζήτησε από τη Γενική Δ/νση Ανάπτυξης της Περιφέρειας Αττικής τη χορήγηση εγγράφων από το φάκελο αδειοδότησης της εταιρίας *****, η οποία αποτελεί¹ αποθηκευτικό χώρο της εταιρίας *****.

Με το υπό στοιχείο 4, το ΣΥΓΑΠΕΖ προσκάλεσε τις αρμόδιες υπηρεσίες για διενέργεια αυτοψίας στις εγκαταστάσεις της εταιρίας την 23.11.15 με σκοπό την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης σε ό,τι αφορά την αποθήκευση του μεταλλικού υδραργύρου, την εκτίμηση των κινδύνων πρόκλησης περιβαλλοντικής ζημίας και τη διαμόρφωση προτάσεων για τη λήψη προληπτικών μέτρων.

Το υπό στοιχείο 5 αφορά στα απαντητικά έγγραφα του ΣΥΓΑΠΕΖ προς τις εταιρίες ***** και ***** στις από 18.11.15 και 19.11.15 αιτήσεις τους αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, η εταιρία ***** αιτήθηκε τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης για α. τον καθορισμό της σύστασης και καθαρότητας του μεταλλικού υδραργύρου και β. την καταλληλότητα της συσκευασίας και της πιστοποίησής του κατά UN. Το ΣΥΓΑΠΕΖ, απάντησε αιτιολογημένα ότι δεν κρίνει αναγκαία την ανάλυση του υλικού ζητώντας ωστόσο την άποψη της Δ/νσης Προστασίας Βιοποικιλότητας του Υ.Π.ΕΝ. και του Γενικού Χημείου του Κράτους σχετικά με την αναγκαιότητα διενέργειας αναλύσεων του υδραργύρου με σκοπό την εκτίμηση της επικινδυνότητας του. Όσον αφορά δε στη συσκευασία, το ΣΥΓΑΠΕΖ δηλώνοντας αδυναμία εκτίμησης της καταλληλότητας² σε συνθήκες μεταφοράς και μακρόχρονης παραμονής και αποθήκευσης ζητά, επίσης, τη συνδρομή των δύο προαναφερθέντων φορέων για την

¹ Σύμφωνα με την υπ' αρ. 185436/13.5.2011 Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

² Λόγω έλλειψης τεχνικών προδιαγραφών των περιεκτών.

επιθεώρηση των περιεκτών με σκοπό την εκτίμηση της καταλληλότητας και ασφάλειάς τους.

Ενόψει όλων των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει τις συστηματικές ενέργειες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών για την αντιμετώπιση του κρίσιμου αυτού ζητήματος -οι οποίες μάλιστα εντάθηκαν μετά την πραγματοποίηση της σύσκεψης - και παρακαλεί για τα κάτωθι:

Το ΣΥΓΑΠΕΖ για την αποστολή της Έκθεσης Αυτοψίας που διενεργήθηκε στις εγκαταστάσεις της ***** , καθώς και για κάθε σχετική ενημέρωση ως προς την πρόδο των διαδικασιών εφαρμογής της περιβαλλοντικής ευθύνης.

Τη Δ/νση Βιοποικιλότητας του Υ.Π.ΕΝ. για την άμεση ενημέρωση της Αρχής σχετικά με τη σύνταξη και αποστολή του εγγράφου προς το Υπουργείο Εξωτερικών για την συνδρομή του ως προς τη διευκόλυνση και επίσπευση της επίλυσης της διακρατικής διάστασης του προβλήματος. Επιπλέον, παρακαλείται να ενημερώσει για κάθε περαιτέρω εξέλιξη στην επικοινωνία της με τις Γερμανικές Αρχές σχετικά με την επιστροφή του αποβλήτου, καθώς και να διευκρινίσει την ενδεχόμενη εμπλοκή της εταιρίας ***** στη διασυνοριακή μεταφορά των αποβλήτων.

Τη Δ/νση Βιοποικιλότητας του Υ.Π.ΕΝ. και το Γενικό Χημείο του Κράτους για την αποστολή των απόψεών τους σχετικά με τα ζητήματα που έθεσε το ΣΥΓΑΠΕΖ αναφορικά με την αναγκαιότητας διενέργειας ανάλυσης του υδραργύρου και επιθεώρησης των περιεκτών συσκευασίας.

Ολοκληρώνοντας και λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα και ιδιαιτερότητα της υπόθεσης, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες, πέραν της επίσπευσης των διαδικασιών επιστροφής του αποβλήτου στη Γερμανία, και στο πλαίσιο άμεσης ανάληψης δράσης για την αποφυγή του κινδύνου, θα πρέπει να προτάξουν το ζήτημα της καταλληλότητας και πιστοποίησης της συσκευασίας του αποβλήτου. Δεδομένου ότι η πιστοποίηση της συσκευασίας είναι αλληλένδετη τόσο με την ήδη επί μακρόν αποθήκευση του αποβλήτου στις εγκαταστάσεις της εταιρείας, όσο και με την πορεία της διαδικασίας επιστροφής του αποβλήτου, παρακαλούμε τις υπηρεσίες προς τις οποίες αποστέλλεται η παρούσα, όπως μας ενημερώσουν για τις ενέργειές τους προκειμένου να επιλυθεί άμεσα το συγκεκριμένο ζήτημα εντός καθορισμένου χρονοδιαγράμματος.

Αναμένουμε την άμεση ανταπόκρισή σας και την επίσπευση των ενεργειών σας, ώστε να μην μετατραπεί η προσωρινή αποθήκευση του επικίνδυνου αποβλήτου σε μακρόχρονη παραμονή εις βάρος του Περιβάλλοντος και της Δημόσιας Υγείας.

Ακριβές Αντίγραφο

Τριάντη Βασιλική
13/3/2016

Με εκτίμηση

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Προς:

Υ.Π.ΕΝ.
Δ/νση Προστασίας Βιοποικιλότητας,
Εδάφους και Διαχείρισης αποβλήτων
Πατησίων 147
112 51 Αθήνα

Γενικό Χημείο του Κράτους
Αν. Τσόχα 16
115 21 Αθήνα

ΥΠΑΠΕΝ
Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης
Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)
Μεσογείων 119
101 92 Αθήνα

Κοιν:

Υ.Π.ΕΝ.
Σώμα Επιθεώρησης Περ/ντος
Δόμησης, Ενέργειας & Μεταλλείων
Επιθεώρηση Νοτίου Ελλάδος
Τμήμα Επιθεώρησης Περ/ντος
Λεωφ. Κηφισίας 1-3
115 23 Αθήνα

Περιφέρεια Αττικής – Π.Ε. Δυτικής
Αττικής
Διεύθυνση Ανάπτυξης
Τμήμα Χορήγησης Αδειών
Ηρώων Πολυτεχνείου 78
192 00 Ελευσίνα

Δήμος Ασπροπύργου
Λεωφόρος Δημοκρατίας 18
193 00 Ασπρόπυργος

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

22 Ιουνίου 2016
Αριθμ. Πρωτ.: 202792/23157/2016

Πληροφορίες: Αιμιλία Λιάσκα
Αικατερίνη Φλιάτουρα

Σχετικά:

1. Το υπ' αρ. 202792/29183/28.07.15 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη
2. Το υπ' αρ. 202792/33374/08.09.15 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη
3. Το υπ' αρ. 202792/37997/12.10.15 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη
4. Το υπ' αρ. 202792/39374/20.10.15 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη
5. Το υπ' αρ. 202792/46983/15.12.15 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη
6. Το υπ' αρ. 202792/47606/18.12.15 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη
7. Το υπ' αρ. 202792/16153/25.04.16 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη

Θέμα: Παρατεταμένη παράνομη αποθήκευση υδραργύρου στις αποθήκες της *****.
στον Ασπρόπυργο Αττικής

Αγαπητέ κύριε *****,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο διαμεσολάβησης για την με κωδικό φακέλου 202792/15 υπόθεση, σχετικά με τη διαμαρτυρία σας για την καθυστέρηση απομάκρυνσης φορτίου υδραργύρου, αποθηκευμένου στις εγκαταστάσεις της εταιρείας στον Ασπρόπυργο Αττικής¹ απέστειλε, ως γνωρίζετε, τα υπ' αρ. 1 έως 7 σχετικά έγγραφα στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Η Ανεξάρτητη Αρχή θεώρησε εξ αρχής την υπόθεση μείζονος σημασίας, καθώς η φύση και ο όγκος του αποθηκευμένου υλικού το καθιστούσε άκρως επικίνδυνο για την ευρύτερη περιοχή, αφού σε περίπτωση ατυχήματος οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία και ασφάλεια θα ήταν εξαιρετικά σοβαρές. Η διαμεσολάβηση της Αρχής ήταν προς την κατεύθυνση επίσπευσης της σύννομης απομάκρυνσης του επίμαχου φορτίου, ζητώντας τη συνεργασία όλων των συναρμόδιων φορέων, ώστε να διασφαλιστεί το μείζον ζήτημα εξάλειψης του κινδύνου από την περιοχή. Προς τούτο, πέραν των έγγραφων επιστολών του, ο Συνήγορος του Πολίτη διοργάνωσε, ως γνωρίζετε, με πρωτοβουλία του και σύσκεψη όλων των εμπλεκόμενων φορέων στις 22.10.2015.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, η Ανεξάρτητη Αρχή ενημερώθηκε με το υπ' αρ. οικ. 5910/385/9.2.2016 έγγραφο της Δ/νσης Προστασίας Βιοποικιλότητας, Εδάφους & Διαχείρισης Αποβλήτων του Υ.Π.ΕΝ. για τον επικείμενο προγραμματισμό της

¹ Που εντοπίστηκε από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ τον Αύγουστο του 2014.

επιστροφής των αποβλήτων υδραργύρου στη Γερμανία. Σύμφωνα με τη σχετική ενημέρωση, ο επαναπατρισμός του συγκεκριμένου φορτίου αναμενόταν να πραγματοποιηθεί στις 12.2.16 και 22.2.16 με συγκεκριμένη διαδικασία, σχεδιασμένη από τις Γερμανικές αρμόδιες αρχές σε συνεργασία με τις Ελληνικές αρμόδιες αρχές.

Με το υπ' αρ. 24024/2524/17.5.2016 έγγραφό της η ίδια ως άνω υπηρεσία ενημέρωσε ότι ολοκληρώθηκε με επιτυχία ο επαναπατρισμός των αποβλήτων υδραργύρου, σύμφωνα με τον προαναφερόμενο προγραμματισμό και έχοντας λάβει τη σχετική επιβεβαίωση παραλαβής από την αρμόδια Γερμανική αρχή. Αντίγραφα των ανωτέρω διοικητικών εγγράφων σας έχουν ήδη κοινοποιηθεί από την Υπηρεσία του Υ.Π.ΕΝ.

Ενόψει της θετικής αυτής εξέλιξης σας ενημερώνουμε ότι δεν υφίσταται πεδίο περαιτέρω διαμεσολάβησης του Συνηγόρου του Πολίτη για την υπόθεσή σας και ο φάκελός της θα αρχειοθετηθεί.

Σας ευχαριστούμε που απευθυνθήκατε στην Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη».

Με εκτίμηση

Ιωάννης Π. Σαγιάς
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Ακριβές Αντίγραφο

Τριάντη Βασιλική^{13/9/16}